

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119215399
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119215399.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu, sudkyne JUDr. Jany Burešovej a sudcu Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu: U. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, XXX XX F., právne zastúpený: Mgr. Matúš Macko, advokát, so sídlom ul. Karpatská 10, 089 01 Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35792752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie 1.000 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/216/2019-52 zo dňa 10.03.2020 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 eur v lehote 3 od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou súdu doručenou 08.10.2019 domáhal toho, aby súd uložil žalovanému zaplatiť mu primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.000 eur, keďže v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 15Cr/1/2018 bol úspešný pri žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Keďže ako spotrebiteľ sa musel brániť, žiadal satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv. Podľa žalobcu sa primeraným finančným zadostučinením naplní požiadavka účinného sankčného odrádzajúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu.

Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný so žalobou nesúhlasil, vyslovil názor o absencii dôvodu a výšky zadostučinenia. Podľa žalovaného neexistuje žiaden dôvod na priznanie žalovanej sumy. Žalobca nárok neodôvodnil, poukázal na to, že v súvislosti so zmluvným vzťahom zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX žalobcovi uhradil už finančné zadostučinenie v sume 100 eur.

Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za zistené, že Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 15Cr/1/2018-87 zo dňa 03.05.2019 v právnej veci žalobcu U. proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. súd zrušil rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava sp.zn. 113/11/16 zo dňa 20.10.2017, pričom zároveň priznal žalobcovi oproti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 26.06.2019.

Podľa súdu prvej inštancie žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že do zmluvy uzatvorenej so žalobcom nezahrnul všetky zákonné náležitosti, čo spôsobilo, že rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu musel byť zrušený. Žalobca musel aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby. Nárok na finančné zadosťučinenie má, keďže z ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z.z. vyplýva, že postačuje spôsobilosť porušenia práva. Žalobca ako spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom. Práva žalobcu boli porušené, o čom svedčí úspech v spore v základnom konaní vo veci zrušenia rozhodcovského rozsudku, toto základné konanie podľa súdu prvej inštancie vytvára právny rámec pre uplatnenie nároku na primerané finančné zadosťučinenie, výška ktorého je na posúdení súdu. Za primeranú výšku súd považoval 500 eur s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa. Akcentoval pritom fakt, že účelom priznania zadosťučinenia má byť na jednej strane odradenie dodávateľa od praktík porušujúcich práva spotrebiteľa, ale nemá byť ani nástrojom na obohatenie sa pre druhú stranu. Preto žalobu v sume prevyšujúcej čiastku 500 eur zamietol.

Pri právnom posúdení odkázal súd prvej inštancie na ustanovenie § 3 ods. 3 a 5 Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a na ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1, 2 CSP s konštatovaním, že žalobkyňa (správne žalobca - pozn. odv. súdu) bola v konaní plne úspešná a preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu vyhovujúceho výroku a výroku o trovách konania podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) d) f) h) Civilného sporového poriadku. Podľa žalovaného súd prvej inštancie sa ani na základe námietky žalovaného nezaoberal skutkovými okolnosťami dôležitými pre posúdenie existencie nároku a jeho výšky. Postup súdu a rozhodnutie tým porušuje práva žalovaného, pretože nedáva odpoveď na základné otázky súvisiace s predmetom konania. Podľa žalovaného žalobca si nesplnil svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, nemohol si tak splniť v tomto smere ani dôkaznú povinnosť, z jeho strany neboli predložené. Ak súd prvej inštancie konštatoval opodstatnenosť nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 500 eur, žalobu mal zamietnuť aj v tejto časti. Podľa žalovaného Civilný sporový poriadok neumožňuje, aby súd nahrádzal absentujúce skutkové tvrdenia vlastnou úvahou, § 295 CSP umožňuje súdu len to, že môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci pričom súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí takýto dôkaz. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol v celom rozsahu; žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu akom bol odvolaním napadnutý, vrátane konania, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru o existencii dôvodu pre zrušenie napadnutého rozsudku v jeho vyhovujúcom výroku ako aj v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania.

4. Podľa § 3 ods. 5 veta tretia Zákona č. 250/2007 Z.z o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, primerané finančné zadosťučinenie je nárokom, z podstaty ktorého vyplýva jeho imateriálna povaha, čo znamená, že pri rozhodovaní o ňom nie je možné brať zreteľ na aspekty materiálnej povahy, keďže tieto sú základom pre uplatnenie iných nárokov, napríklad náhrady škody. Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, keďže dôsledkom zaplatenia zadosťučinenia je úbytok v majetkových aktívach osoby, ktorá právo porušila. Táto sankčná stránka u finančného zadosťučinenia má len vedľajší dôsledok, nakoľko na účely represie slúžia iné odvetvia práva, administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť. Ako uviedol Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí 30Cdo/3936/2010 z 15.12.2011, t.j. v čase zhody medzi českou a slovenskou civilnou úpravou v Občianskom zákonníku, inštitút tzv. punitive alebo exemplary damages (t.j. náhrady škody plniacej represívnu funkciu - voľný preklad odvolacieho súdu) nekompenzačného odškodnenia exemplárnej alebo represívnej povahy nemá v českom práve oporu. Tento typ náhrady je typický pre angloamerický

typ právnej kultúry (common law), český a slovenský právny systém je však iným, je kontinentálnym systémom.

5. Súd prvej inštancie priznané zadosťučinenie kvantifikoval sumou 500 eur s konštatovaním, že ho považuje za primerané. Ako k tejto „primeranosti“ dospel, na základe akých kvalifikačných kritérií zistiteľné nie je. Posudzovanie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení, pri rozhodovaní o výške nároku musí súd uviesť a zdôvodniť všetky okolnosti, ktoré ho viedli k záveru o splnení podmienok pre určenie výšky nároku, je potrebné uviesť všetky relevantné úvahy, ktorými bol pri kvantifikácii nároku vedený. Povinnosťou súdu je zohľadniť výsledky vykonaného dokazovania, všetko čo v konaní vyšlo najavo vrátane toho čo k uplatnenému nároku uviedli strany sporu. Všetky tieto predpoklady musí súd v rámci úvahy o výške nároku posúdiť kvalitatívne a kvantitatívne, a to aj z hľadisk ich významu pre rozhodnutie, ku ktorému dospel.

6. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva, že by sa týmito zásadami riadil. Na pojednávanie, ktoré na prejedanie veci nariadil na deň 10.03.2020 žalobcu nepredvolal, čo nie je v rozpore s ustanovením § 178 ods. 1 CSP nakoľko žalobca bol právne zastúpený. Samotný proces prejednávania sporu bol tým však ochudobnený o bezprostredné posúdenie úvah samotného žalobcu v zmysle identifikácie čiastky, ktorú mal za primeranú ohľadne zadosťučinenia. Žalovaný pritom už vo vyjadrení k žalobe zdôraznil, že zo žaloby nevyplýva na základe čoho žalobca požaduje zaplatenie žiadanej sumy, aké skutočnosti túto sumu odôvodňujú a preukazujú. Z rozsudku nevyplýva, že by sa týmto argumentom žalovaného súd prvej inštancie zaoberal, požadovaná výška zadosťučinenia žalobou zdôvodnená nie je, predpoklady kvantifikácie sumy priznaného finančného zadosťučinenia ani v názname súd prvej inštancie neozrejmil, čím je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa stranám sporu bráni v možnosti uplatňovať svoje práva a oprávnené záujmy. V sporovom konaní musí pritom súd poskytovať materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov. Vydanie nepreskúmateľného rozhodnutia je v rozpore so zásadou spravodlivého súdneho procesu (článok 46 Ústavy Slovenskej republiky). Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie tým zaťažil vadou, pre ktorú bolo potrebné napadnúť rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o nároku na náhradu trov konania, ktorý výrokom súvisiacim zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

7. V priebehu ďalšieho konania súd prvej inštancie nárok, ktorý zostal predmetom konania, t.j. nárok na zaplatenie sumy 500 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia opätovne posúdi. Posúdi všetky skutočnosti, ktoré sú relevantné pre rozhodnutie, vyhodnotí ich kvalitatívne aj kvantitatívne, určí ich význam pre stanovenie výšky žalobou uplatneného nároku, vyhodnotí námietky žalovaného prezentované vo vyjadrení k žalobe, zopakované aj v odvolaní, v tom zmysle, či majú alebo nie nejaký význam vo vzťahu k primeranosti finančného zadosťučinenia pričom vezme zreteľ na to, že princíp primeranosti patrí medzi všeobecné zásady vlastné európskej právnej kultúre. Taktiež vezme zreteľ na to, že primerané finančné zadosťučinenie má zodpovedať povahe ujmy, primeranosť musí byť posudzovaná z objektívnych hľadísk, kritéria subjektívnej povahy nie sú z hľadiska primeranosti výšky zadosťučinenia určujúce.

8. Podľa § 391 ods. 2 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

9. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o nároku na náhradu trov konania vrátane nároku na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

10. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.